

Вікторія Юріївна ЦЕБИНОГА,

курсант 3 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Ірина Євгенівна РУКОЛАЙНИНА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри адміністративної діяльності поліції

факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ДЛЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ РЕЄСТРАЦІЇ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

На тлі зовнішніх викликів та необхідності України боротися за свою територіальну цілісність та європейський вектор розвитку питання вдосконалення законодавства та покращення роботи органів державної влади стали одними з ключових при проведенні реформ, від яких залежить майбутнє нашої країни.

Тому питання надання адміністративних послуг та створення нових центрів з надання адміністративних послуг в Україні є досить актуальним і потребує подальшого дослідження, оскільки зарубіжний досвід надання адміністративних послуг правоохоронними органами показує високий професійний рівень працівників і, як наслідок, високий рівень довіри населення до правоохоронних органів в цілому.

Однією з найпоширеніших адміністративних послуг, якою користуються майже всі громадяни, є реєстрація транспортних засобів. До реформування правоохоронних органів в Україні цими питаннями займалася Державна автомобільна інспекція. На сьогодні ці послуги надають органи Національної поліції України.

Згідно з Порядком реєстрації транспортних засобів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 07.09.1998 № 1371, новим власникам автомобілів дозволено здійснювати реєстрацію та перереєстрацію автомобілів за місцем звернення незалежно від місця їхньої реєстрації. Цією постановою було також скасовано оцінку вартості

транспортного засобу та надано можливість не знімати автомобіль з обліку при його продажі однією особою іншій. Однак на сьогодні досі є обов'язковою процедура перевірки справжності транспортного засобу, для цього кожного разу автомобіль для реєстрації чи перереєстрації потрібно надавати до підрозділу поліції для проведення огляду ідентифікаційних номерів, перевірки їх справжності. Лише пройшовши цю процедуру, можна отримати свідоцтво про реєстрацію транспортного засобу та номерний знак. Саме на цій стадії виникає запитання: чи доцільно кожного разу при реєстрації проводити огляд автомобіля? І чи можна передати можливість надання таких послуг до центрів надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП)?

Для вирішення цього питання вважаємо за доцільне звернутися до зарубіжного досвіду окремих розвинутих країн. Звернемо увагу на процедуру реєстрації транспортних засобів після переходу права власності у зарубіжних країнах, а саме США (Нью-Йорк та Каліфорнія), а також таких країн – членів Європейського союзу як Швеція та Франція.

Як і в Україні, у США, а саме штаті Нью-Йорк обов'язок реєстрації транспортних засобів покладено на нових власників авто. Для цього їм необхідно мати при собі оригінал документа, що підтверджує правомірність придбання автомобіля (наприклад, контракт, підписаний продавцем та покупцем, що містить інформацію про ціну транспортного засобу та дату підписання контракту), чек, що підтверджує сплату податку штату Нью-Йорк, та документ, що ідентифікує особу.

Наступним обов'язковим кроком у ході даної процедури є страхування. Після заповнення реєстраційної форми та сплати реєстраційного збору автомобіль вважається зареєстрованим, під час реєстрації автомобіль огляду не підлягає, на відміну від процедури реєстрації в Україні.

Особливістю реєстрації транспортних засобів у штаті є необхідність складання додаткових документів. Так, для авто, якому до 10 років, необхідно зробити опис одометру, а автомобілю до 8 років – опис щодо ушкоджень. Перевірка даних щодо технічних ушкоджень та пробігу автомобіля є

засобом захисту покупця від переплати та зниження рівня шахрайства.

Процедура реєстрації транспортного засобу у штаті Каліфорнія майже не відрізняється від процедури у штаті Нью-Йорк та передбачена ст. 19 Транспортного кодексу цього штату. Особливість реєстрації транспортних засобів у цьому штаті полягає в тому, що автомобіль, якому понад 4 роки, має пройти сертифікацію на викиди смогу в повітря, якщо такий сертифікат не було надіслано попереднім власником до Департаменту автотransпортних засобів протягом останніх 90 днів. Автомобілям, яким понад 10 років, має бути проведено опис одометру. Ця процедура є обов'язковою в усіх штатах США і закріплена на федеральному рівні. На відміну від штату Нью-Йорк, процедура підтвердження страхування автомобіля під час реєстрації у штаті Каліфорнія не є обов'язковою, а саме страхування транспортного засобу є обов'язковим.

У країнах ЄС процедури реєстрації транспортних засобів вважаються найменш бюрократичними, оскільки Директивою ЄС 1999/37 було запроваджено єдину форму реєстраційного сертифікату транспортних засобів та перелік інформації, яку він повинен містити. Наприклад, у Швеції при реєстрації транспортного засобу власник повинен мати при собі єдиний документ – оригінал реєстраційного сертифікату, виданий транспортним агентством Швеції.

У Франції реєстраційні вимоги є більш складними. У ході реєстрації транспортного засобу продавець має забезпечити новому власнику пакет документів, необхідних при реєстрації авто. Одним з таких документів є реєстраційний сертифікат. Такий документ є підтвердженням права власності на автомобіль, доки новий власник не отримає сертифікат на своє ім'я, тому при продажу авто на ньому має бути помітка «продано», проставлена дата продажу та підпис продавця [2, с. 365].

У Франції при реєстрації новому власнику необхідно також підтвердити купівлю автомобіля, для цього заповнюється відповідна форма, потім він має отримати результати перевірки транспортного засобу на дотримання вимог

екологічної безпеки, а вже тоді отримує реєстраційний сертифікат.

Отже, проаналізувавши зарубіжний досвід реєстрації транспортних засобів, бачимо, що у зарубіжних країнах перевірка ідентифікаційних номерів та частин автомобіля на стадії реєстрації транспортних засобів не проводиться. Дана послуга надається також не правоохоронними органами, а цивільними агенціями чи органами місцевої влади [2, с. 368].

Отже, Україні, яка обрала європейський вектор розвитку, необхідно вдосконалювати чинне законодавство, передавати деякі функції держави від правоохоронних органів цивільній владі та впроваджувати нові процедури надання адміністративних послуг, зокрема щодо реєстрації транспортних засобів.

Список бібліографічних посилань

1. Про затвердження Порядку проведення обов'язкового технічного контролю та обсягів перевірки технічного стану транспортних засобів, технічного опису та зразка протоколу перевірки технічного стану транспортного засобу : постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2012 № 137 // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137-2012-p> (дата звернення: 17.10.2017).

2. Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування : зб. матеріалів / В. П. Тимощук, Н. А. Добрянська, О. В. Курінний, Є. О. Школьний та ін. ; заг. ред. В. П. Тимощука, О. В. Курінного. Київ, 2015. 428 с.

3. Карпенко О. В. Управлінські послуги в Україні: механізми надання органами влади. Київ : АМУ, 2014. С. 16.

4. Концепція розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади : схвал. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.02.2006 № 90 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/90-2006-p> (дата звернення: 17.10.2017).

Одержано 21.10.2017

